

Відділ освіти
Теребовлянської районної адміністрації
Районний методичний кабінет

ЯК СФОРМУВАТИ ПІЗНАВАЛЬНИЙ ІНТЕРЕС У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Теребовля 2009

ЯК СФОРМУВАТИ ПІЗНАВАЛЬНИЙ ІНТЕРЕС У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

**З ДОСВІДУ РОБОТИ
ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ
ТЕРЕБОВЛЯНСЬКОЇ ЗОШ І-ІІІ СТУПЕНІВ №2
ПОЛІДВОР ЛІДІІ МИХАЙЛІВНИ**

Рецензенти:

Лазорчик І.Б. – методист з початкового навчання
Теребовлянського відділу освіти

Телеп О.П. – вчитель початкових класів ЗОШ №1
м.Теребовлі, вчитель-методист

ПОЛІДВОР Л.М.

**ЯК СФОРМУВАТИ ПІЗНАВАЛЬНИЙ ІНТЕРЕС
У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ**

Методичний посібник містить матеріали на допомогу вчителям початкових класів з проблеми активізації пізнавальної діяльності молодших школярів. Автор посібника пропонує власні варіанти цікавих і ефективних уроків.

Рекомендовано для ознайомлення та використання у навчально-виховному процесі.

*Рекомендовано науково-методичною радою районного
методичного кабінету відділу освіти.
Протокол №2 від 20.03. 2009 року.*

Полідвор Лідія Михайлівна - досвідчений вчитель початкових класів із 29 річним стажем роботи. Добре обізнана з вимогами навчальних програм, нормативними документами, має ґрунтовну наукову і методичну підготовку, досконало володіє навчальним матеріалом, легко знаходить контакти з учнями і батьками.

Полідвор Лідія Михайлівна— керівник шкільного методичного об'єднання вчителів початкових класів.

Досвід роботи вчителя з питання " Використання інтерактивних технологій навчання" вивчено і узагальнено адміністрацією школи.

Вчитель чітко планує уроки з теми, визначає їх мету, структуру і методику проведення.

Полідвор Л.М. постійно шукає свої особливі підходи до підвищення активізації пізнавальної діяльності, до проблем формування самостійного логічного, творчого мислення молодших школярів, створює власну творчу лабораторію, використовує інтерактивні технології в навчально-виховному процесі на уроках української мови, математики, читання, а саме: «Мікрофон», «Мозкова атака», «Обери позиції», «Навчаючи —вчуся», «Метод ПРЕС» .

Лідія Михайлівна вважає, що оволодіти увагою дитини можна лише створивши емоційне піднесення. Позитивні емоції стимулюють діяльність, пошук, вирішення проблемних завдань. На уроках української мови вчителька надає звичайній вправі до будь-якого правила форми змагання «Хто більше, хто краще?», тому діти працюють з вогником, прагнення перемогти активізує думку. Щоб легко дитині вчилось Полідвор Л.М. використовує приказки, прислів'я, віршовані вправи, ребуси, шаради, скоромовки, мовне доміно, орфографічне лото. При цьому максимально використовує виховні можливості кожного завдання, звертає

увагу на культуру усного мовлення учнів, навчає їх висловлюватись чітко, ясно, правильно, лаконічно. Прагне, щоб учні засвоїли навчальний матеріал безпосередньо на уроці.

Також на уроках української мови використовує вправи на розвиток інтелектуальних здібностей, нестандартного мислення, дидактичні матеріали «У світі казкової граматики»(цікаві віршовані вправи: «М'який знак та його друзі», «Бешкетники «е» та «и», «Частка не в місті Дієслів», «Золоті правила переносу»). Для збагачення лексичного запасу школярів використовує різні завдання, побудовані на фразеологічному матеріалі. Ця систематична робота сприяє збагаченню активного словникового запасу, розвиває образне мислення, уяву, фантазію.

Важливу роль у вдосконаленні навчального процесу вчителя відіграє гра, як один із засобів виховання і навчання учнів. Саме гра допомагає розвивати у дітей спостережливість, кмітливість, уяву, уміння швидко приймати рішення, робити певні висновки. У досвідченого педагога вироблена своя методика використання гри та окремих ігрових елементів на різних етапах уроку. Ігри підбирає ненав'язливо. Ефективний вид роботи , що зацікавлює дітей, гра «Кодування», яку використовує для закріплення здобутих знань на уроках української мови. Виконуючи завдання гри, учні добре мислять, аналізують, співставляють і роблять висновки, які шифрують.

На уроках математики багато уваги приділяє диференціації навчання, використовуючи різнорівневі завдання, нестандартні дидактичні матеріали. Найширше застосовує диференціацію під час фронтальної роботи, коли учні розв'язують загальні навчальні завдання. Здійснює це за допомогою чітко продуманої системи фронтальних, групових та індивідуальних форм роботи.

Вчителька приділяє багато уваги математичним диктантам, (а саме: «Класичний», «Числа порівняй», «Сусіди», «Табличний», «Круглі числа», «Знаки вставляй») за допомогою яких розвиває швидкість та якість лічби, формує математичне мовлення учнів, посилює увагу та зосередженість.

Для самостійної та індивідуальної роботи використовує картки оперативного контролю, перфокарти, математичний тренажер «Попрацюємо на полях зошита», що дає можливість швидко і легко перевірити знання учнів. Найбільший вплив на розвиток математичних здібностей мають вправи логічного змісту, з елементами дослідження, вправи на кмітливість. В своїй педагогічній діяльності вчителька практикує використання пам'яток, які розвивають самостійність під час вивчення способів ділення, множення, роботи над різними типами задач. За їх допомогою діти стають уважнішими, роблять власні висновки, вчаться аналізувати, співставляти. По закінченні вивчення тем чи розділів проводить вікторини, змагання між групами, мандрівки, математичне лото, тестування, що сприяє кращому засвоєнню даної теми.

Особливу увагу вчитель приділяє індивідуально-диференційованому підходу на уроках читання. Використовує вправи на вироблення в учнів зорово-слухових образів та зміцнення зв'язку «буква-звук» (а саме: вправа «Ланцюжки», «Піжмурки», «Старт-фініш»).

З метою підвищення швидкості і вдосконалення техніки читання Полідвор Л.М. на уроках читання застосовує в ігрових формах анаграми (роботу по відновленню деформованих слів). Завдання з кожним уроком ускладнюються. Згодом пропонується ціла група слів із вилученням зайвого слова, що сприяє підвищенню швидкості мислення, формуванню уваги. Поступово учні переходять до читання окремих деформованих речень, відновлюють маленькі тексти. Розвиваючий ефект при використанні

даного методу сприяє концентрації уваги, осмисленому запам'ятовуванню, самостійності мислення. Її учні читають швидко, із захопленням, правильно і виразно. Вчитель розвиває артистичні та творчі здібності вихованців.

На уроках природничого циклу діти постійно відкривають щось нове. На перший план вчитель ставить розвиваючу функцію, культ самостійності і нестандартності думок, який забезпечує здоровий клімат у класі.

Проведення нестандартних уроків завжди подія для учнів. На таких уроках діти почувають себе розкутіше, жваво реагують на кожне запитання, репліку вчителя. Саме тоді вчитель має змогу не лише перевірити знання і вміння, а й прищепити учням любов до предмету.

Особливої уваги заслуговують нетрадиційні уроки, розроблені Полідвор Л.М.: уроки-подорожі, уроки-мандрівки, уроки-огляди знань, інтегровані уроки, які найчастіше проводить вчитель з природознавства. Дітям приємно почувати себе переможцями. Вони мріють бути в ролі дослідника, капітана і взагалі в ролі дорослої людини. Невимушена обстановка на уроці сприяє не лише виявленню, а й закріпленню знань та умінь учнів.

Особливо люблять учні конкурси винахідливих і кмітливих, де виявляють крім знань, свою кмітливість, артистичні здібності.

На уроках основ здоров'я вчитель моделює життєві ситуації, в яких діти в цікавій ігровій формі виробляють практичні навички, які є необхідними в житті.

Навчаючи учнів, Лідія Михайлівна створює ситуацію успіху, вміло підбирає ключик до кожного учня, відзначає найменші успіхи дитини.

Якісні показники успішної діяльності учнів свідчать про високий рівень знань: на високий рівень і достатній рівень із 22 учнів навчається 18 учнів.

Її учні підтверджують свої оцінки в основній школі.

Полідвор Л.М. має значний арсенал різноманітних форм та методів навчання, працює над забезпеченням активності учнів і високої якості знань у навчальному процесі, постійно налаштована на творчий пошук.

Лідія Михайлівна проводить велику позакласну роботу з учнями. Підготувала і провела ранок «Учитель добра і краси», присвячений річниці В.О. Сухомлинському, інсценізацію казок «Суд вовка» та «Ріпка», що відповідає віковим особливостям учнів.

*Макарик С.Р. – заступник директора школи
з навчально-виховної роботи*

ΚΟΗΣΠΕΚΤΗ ΥΡΟΚΙΒ

Урок з основ здоров'я у 3 класі.

Тема уроку: Незнайомі люди. Хто вони? Правила поведінки під час зустрічі з незнайомими людьми.

Мета уроку: Ознайомити з правилами поведінки під час зустрічі з незнайомими людьми, правила користування ключами від помешкання. Формування алгоритму дій в складних ситуаціях. Виховувати уважність, спостережливість, кмітливість.

Обладнання: Таблиці «Як уникнути небезпеки», малюнки до теми уроку, Зошит з курсу «Основи здоров'я».

ХІД УРОКУ:

I. Організація класу.

Ось і все! Дзвенить дзвінок.

В гості йде до нас урок.

- До нас на урок завітали гості. Тому ми постараємось сьогодні так гарно попрацювати, щоб їм захотілося ще не раз до нас завітати.

- Згода? Девіз наш пам'ятаєте?

- Хто здоровий, той сміється.

Все йому в житті вдається.

Він уміє працювати,

Вчитись і відпочивати!

II. Повторення вивченого матеріалу.

- Ми всі любимо відпочивати. І на минулому уроці ми з вами вивчали правила безпеки під час відпочинку. Я пропоную пограти у гру «Мікрофон».

1. Перше інтерв'ю візьмемо у доброї і лагідної бабусі, яка чекає онуків на відпочинок.

- Бабусю, щоб не сталося біди, про що ви нагадаєте своїм онукам?

2. Інтерв'ю з лісником.

- Які небезпеки чекають у лісі на дітей?

3. Інтерв'ю з лікарем.

- Як не захворіти влітку, на відпочинку?

- Пригадали всі правила. От і молодці!.

III. Актуалізація опорних знань.

- До нас із дитячої академії завітав гість. Давайте послухаємо його. Прошу.

Гість-прокурор: - Юні мої друзі!

Я так до вас поспішав. Ви згадували тут про вовка. Це дуже небезпечний злочинець. Скориставшись відсутністю матері він змінив свій вигляд, навіть голос і з'їв цілих шестеро козенят: маленьких, невинних, довірливих. Ось документ. Подивіться!

Вчитель: - Дякуємо, шановний прокуроре, за вашу турботу.
Діти, якої помилки допустились козенята?

IV. Оголошення теми і мети уроку.

- На великий жаль такі ситуації трапляються не тільки в казках та фільмах, а й в нашому житті. Дуже часто ми чуємо про крадіжки, пограбування і навіть викрадення дітей. Тому на сьогоднішньому уроці ми навчимося правил поведінки із незнайомими людьми, щоб не трапилось біди.

V. Вивчення нового матеріалу.

- Ви часто залишаєтесь вдома самі, часто ходите за покупками, самостійно ходите в школу. Наше містечко невелике і багато знайомих людей, але часто ви зустрічаєте і незнайомих. Звичайно, що не всі незнайомі люди погані, більшість людей доброзичливих. Але є в світі люди, що їх називають зловмисниками. Чому? (Вони чинять зло навмисно спланувавши свої дії заздалегідь).
- Яких правил треба дотримуватись при зустрічі з такими людьми?
- Робота з підручником:
 - А) Опрацювання тексту «Від тебе залежить твоя безпека»;
 - Б) Розгляд і аналіз малюнків.
 - В) Відповіді на запитання.

Фізкультхвилинка.

УІ. Закріплення вивченого матеріалу.

1. Робота в групах (обговорення малюнків та ситуацій зображених на них).
2. Розбір ситуацій та відповіді учнів.
3. Висновки.
4. Виступ гостей з дитячої академії.

«Запам'ятайте»

1. Мої юні друзі!
Ви запам'ятайте!
Щоб не потрапити в халепу,
Правила вивчайте!
2. Якщо ви самі вдома,
То запам'ятайте:
Ви людину незнайому
В дім свій не пускайте!
3. Ви ж не можете знати,
Що в кого на думці.
Незнайомиць може мати
Зброю в своїй сумці.
4. Може речі всі забрати,
Щось лихе зробити
Тож не треба відчиняти,
Швидше дорослим зателефонувати.
5. Двері добре зачиняйте
Кожен раз постійно.
Правила запам'ятайте
І живіть спокійно!

УІІ. Практична робота. Ділова гра «Незнайомі люди».

- А тепер спробуємо на практиці перевірити, як ми запам'ятали правила безпечної поведінки.
- СИТУАЦІЯ 1. «Дзвінок у двері» (Зловмисник має намір потрапити у ваш будинок, називаючи себе колегою по роботі вашого тата). Ваші дії?
- СИТУАЦІЯ 2. «Зустріч на вулиці» (Незнайомці пропонують сісти в автомобіль і показати дорогу до знайомого в місті магазину). Ваші дії?
- СИТУАЦІЯ 3. (несподівана)
Прихід незнайомої людини в клас із проханням відпустити учня з уроку, ніби на прохання матері.
Коллективне обговорення ситуації.

УІІ. Підсумок уроку.

- Що нового ви дізнались на уроці?
- Які правила поведінки з незнайомцями ви запам'ятали?
- А тепер кожен з вас може оцінити свої знання. Ми проведемо тест «Чи можеш ти гуляти вулицею» (ст.34)

Підсумки тестування підводять гості з дитячої академії

Вчитель: Молодці діти! Ви сьогодні дуже гарно попрацювали. Наш урок закінчується і я дякую вам за співпрацю. Бажаю, щоб у вашому житті зустрічались тільки хороші і доброзичливі люди!

Урок української мови в 3 класі.

Тема: Споріднені (спільнокореневі) слова, корінь слова.

Мета: Формувати в учнів уявлення про спільнокореневі слова на основі дослідження спорідненості слів, про корінь – спільну частину споріднених слів, вчити добирати спільнокореневі слова – різні частини мови, розвивати чуття мови, образне мислення, збагачувати словниковий запас, виховувати любов до поетичного слова, рідної природи.

Обладнання: малюнки листків з різних дерев, ілюстрація осіннього пейзажу, ілюстрації дерев, словники, картки оперативного контролю.

ХІД УРОКУ

I. Організація класу до уроку.

Вчитель:

- Сьогодні на уроці на нас чекає різноманітна і дуже цікава робота. Тому ви повинні бути уважні, працювати оперативно.
- Наш девіз:
Працюватимем старанно,
Щоб почути у кінці.
Що в нашому третьому класі
Діти – просто молодці!

II. Перевірка домашнього завдання.

1. *Фронтальна бесіда:*

- Що таке основа?
- Для чого служить закінчення?
- З яких частин складається основа?

2. *Самостійна робота (в групах за картками рівневого опитування).*

I група.

Запишіть слова, доберіть закінчення, позначте основу:

Дерев...

Зелен...

Міцн...

II група.

Утворіть слова від кореня за зразком, позначте основу і закінчення:

Сад – садівник, садовий.

Гриб - _____, _____.

Ліс - _____, _____.

Утворіть споріднені слова від кореня «лист». Визначте основу.

Складіть речення.

Знайти в тексті домашньої справи слова з коренем «дощ».

3. Поетична хвилинка.

- Звичайно восени багато дощових днів. Але завжди осіння краса рідного краю зачаровувала поетів і художників. Ось послухайте, як про осінь написала Ліна Костенко:

Чарівна осінь вишиває клени,
Червоним, жовтим, срібним, золотим.
А листя просить: «Виший нас зеленим,
Ми ще побудем, ще не полетим».

- А зараз ви самі на хвилинку станете поетами і самі спробуєте скласти вірш про осінь:

Ходить осінь полями
І притрушує землю
Ходить осінь лісами
Золотими листками

Ходить осінь полями,
ходить осінь лісами,
і притрушує землю
золотими листками.

- Розгляньте цю ілюстрацію. Чи відповідає вона нашому віршу?
- Яку назву можна їй дати?
- А чи підходить до неї назва жовтень?

III. Хвилинка каліграфії.

Вчитель:

Але не забудемо, що...
Зошит свій я відкриваю
Та під нахилом кладу.
Спинку рівно я тримаю,
Рук на книжку не кладу,
Голови не нахиляю,
Як окличний знак сиджу.
Букви гарно я пишу.

- Жж жо Жа вт жовтень

Жартівливий місяць жовтень
Стелить листя ясно-жовте.

Прочитайте речення і скажіть:

- Чи є в цьому реченні слова, які можна назвати словами-родичами або спорідненими словами?
- Доберіть ще споріднені слова до слова жовтень (жовте, пожовтіти).

IV. Вивчення нового матеріалу.

1. Оголошення теми і мети уроку.

- Сьогодні ми будемо добирати споріднені слова, визначати корінь в них, навчимося відрізняти їх від інших слів.
- Місяць Жовтень приніс у наш клас багато різнобарвних осінніх листочків:
- Впізнайте, з яких дерев ці листочки?
- А як називається цей листочок? (Дубовий). А чому саме так називається цей листочок, ми дізнаємося з вправи 171 на с.75.

2. Робота з підручником.

- Розгляньте малюнки на с.75. Що зображено?
- Що означає слово дуб? (назву цього дерева);
- Чому маленьке деревце названо дубок?
- Яке значення має слово дубняк?(робота з словником тлумачним);
- Чи можна ці слова назвати одним словом споріднені? Чи є в них спільна частина?
- Як називається спільна частина споріднених слів?
- Як позначається корінь?

Висновок: У корені закладено основне значення слова.

Запишіть слова, визначте корінь.

Фізкультхвилинка:

Що ж прийшла уже пора
Трохи відпочити.
І на фізкультхвилинку
Всіх вас запросити.
Залетів у садок
Вітер вітряний
Застрибав, закружляв,
Листя обривав.
Ой ти, вітер-вітерець,
Ще й буйнесенький,
Не ламай ти гілочок,
Будь такий добренький!

- А які споріднені слова ви почули у фізкультхвилинці?
- Давайте пригадаємо дуже веселий вірш К.Перелісної «Осінні танці».(Декламує учень).

3. Творча робота (в групах).

На дошці прикріплені малюнки дерев:

Верба Клен Липа

Записати назви дерев, підібрати до них спільнокореневі слова, визначити корінь. Усно скласти речення.

Перевірка виконаних завдань.

У. Корекція та поглиблення набутих знань.

1. Самостійна робота. Вибірковий диктант.

- Записати спільнокореневі слова, визначити корінь.
- На околиці міста росте березовий ліс. У ньому багато старих беріз і молоденьких берізок. Ось лісовою стежкою йде лісник. Він знає, що в березняку люблять рости гриби - підберезники. Лісник старанно доглядає молодий лісок.

2. Гра «Відишуй слово» (робота в парах).

- відшукати на малюнку спільнокореневі слова. Записати їх, визначити корінь. Скласти речення.

3. Гімнастика для очей.

4. Вправа-тест «Знайди зайве слово»:

- Вода, водичка, водій, водяний.
- Ріка, річковий, річенька, рік.
- Гора, горіти, гірський, гірка.
- Коло, колючка, колючий, коле.
- Літо, літечко, літати, літній.
- Село, селянин, сільський, сіль.
- Ліс, лісок, лис, лісник.

УІ. Підсумок уроку.

- Вправа «Мозкова атака». (Повторення вивченого про корінь).

УІІ. Домашнє завдання.

Урок математики в 4 класі.

Тема: Додавання та віднімання іменованих чисел виражених в одиницях вимірювання довжини та маси. Розв'язування задач.

Мета: Ознайомити учнів з прийомами письмового додавання та віднімання іменованих чисел. Повторити одиниці вимірювання довжини та маси, розвивати логічне мислення, закріпити знання про природу рідного краю та виховувати любов та бережливе ставлення до неї.

Обладнання: лічильний матеріал, «Комп'ютер», карта Тернопільської області, таблиця «Іменовані числа», дидактичний матеріал «Вага».

ХІД УРОКУ

I. Контроль, корекція та закріплення знань.

1. Організація класу.

2. Гра «Що тут зайве?»

52 525 25км 22552 2555 2222

- Подивіться уважно на ряд чисел, записаних на дошці. На вашу думку, що тут зайве? Чому?

- Прочитайте найменше число. Найбільше.

- Що спільного у цих чисел ви помітили?

- Скільки цифр існує? А чисел?

- А тепер каліграфічна хвилинка.

3. Перевірка домашнього завдання.

Одночасно: - картки оперативного контролю (3 учні);

- біля дошки – 2 учні;

- фронтальна перевірка;

- математичний диктант.(взаємоперевірка).

4. Усна лічба. «Комп'ютер». (за таблицею обчислити).

II. Актуалізація опорних знань.

- На сьогоднішньому уроці ми використаємо наші знання з природознавства. Отже. Якщо 34 км – іменоване число, то що воно може означати? Це довжина маленької річки, що протікає нашим містом. Як ця річка називається? (Гнізна).

- Яка найбільша річка України?

- Яка її довжина?

- Давайте обчислимо різницю.

- Чи правильним буде твердження: Дніпро довший за Гнізну на 2138 км.

III. Повідомлення теми та мети уроку.

IV. Вивчення нового матеріалу:

1. Пояснення нового матеріалу (за таблицею на дошці).

2. Первинне закріплення.

А) робота учнів біля дошки;

Б) робота з підручником с.91 №499 (з коментуванням).

3. Закріплення вивченого матеріалу.

Самостійна робота за варіантами с.91 №500 (з підручника).

Фізкультхвилинка.

У. Розвиток математичних знань.

1. Робота над задачами. (Про довжину річок Тербовлянського району).

2. Завдання на розвиток логічного мислення.

3. Робота з геометричним матеріалом.

4. Дидактична гра «Зважування» (зважити і обчислити вартість).

У. Підсумок уроку.

- На уроці ми подорожували річками нашої області, побували в містах.

Якими числами ми користувалися? Яка різниця між іменованими та абстрактними числами?

Бліц-тест.

VI. Домашнє завдання.

Складання усного твору
з елементами опису на тему:
«Перші весняні квіти».

Тема: Складання усного твору з елементами опису на тему:
«Перші весняні квіти».

Мета: Поглибити уявлення дітей про найхарактерніші ознаки Весни за допомогою художніх засобів; вчити висловлювати власні думки в логічній послідовності; формувати вміння сприймати та відчувати емоційний зміст слова, викликати бажання висловлювати свої думки змістовно і правильно; збагачувати словниковий запас; розвивати творчість, спостережливість, мовленнєві здібності; виховувати любов до природи рідного краю, бережливе ставлення до неї.

Обладнання: ілюстрації весняних пейзажів, виставка картин Живопису та вишивання, композиції із квітів.

ХІД УРОКУ

I. Організація класу.

Любі діти, у наш клас
Завітали люди щирі.
Привітайте в добрий час
Гостей з посмішкою й миром!

II. Створення емоційного настрою. Мотивація навчальної діяльності. Оголошення теми і завдань уроку.

Вступна бесіда з учнями:

- Сьогодні у нас незвичайний, загадковий урок української мови. На нас чекає зустріч з прекрасним. Ми помандруємо в цікавий світ уяви, фантазії, будемо уважними і спостережливими.

Що найчарівніше буває,
Що може душу розбудити?
Скажіть мені, хто відгадає,
Ви правильно назвали – квіти!

Вони, як усмішка привітна,
Як дотик сонечка, як казка.
Червона, жовта чи блакитна
І в кожній з них тепло і ласка.

- Квіти – одвічні супутники нашого життя. Вони є в лісі, в полі, на клумбах, у кімнатних вазонах. Вони є на вишивках рушниках та скатертинах. Їх малювали на картинах, стінах, речах. Ось перед вами картина відомого художника-земляка Миколи Шевчука «Польові квіти», а ось вишивки квітів та композиції, створені учнями.
- Яка композиція найбільше вам сподобалась?
- З якої пори року ці квіти?
- Яку назву можна їм дати?
- Яким кольором ви б написали слова: літо, осінь, зима, весна?
- Розгляньте схему на дошці. Ось із чим у мене асоціюється слово «весна» (зелень, гарний настрій, струмки, шпаківня, Великдень, квіти).
- Через природні катаклізми може статися так, що зникне така пора року як весна. Чи потрібна весна взагалі?

- Для розв'язання цієї проблеми ми створимо три групи дослідників:
I група - відшукає позитивні моменти в приході весни;
II група – негативні моменти;
III група – зробить висновок: чи потрібна така пора року?
(*Захист групами своїх міркувань*).

- Щороку ми з нетерпінням чекаємо на прихід весни. Весна – це свято оновлення і відродження природи, це зелень і пахощі квітів, співи пташок.
- Подивіться, яке диво перед вами – весняні квіти!
- Діти, наше завдання – не тільки помилуватися цим дивом, а й скласти текст – розповідь про кожну з них. А от про які квіти ми будемо сьогодні складати твори, ви дізнаєтесь, коли відгадаєте загадки:
(підсніжник, пролісок, підбіл).

Я найперший зацвітаю
Синім цвітом серед гаю.
Відгадайте, що за квітка,
Бо не стане мене влітку?
(*Пролісок*)

По засніженій галявці,
Ходить хлопчик в білій майці.
З-під снігу він з'явився, прокинувся від сну,
Усіх запросив зустрічати весну.
(*Підсніжник*)

Жовта квіточка, як сонечко яскрава,
На галявці розцвітала.
Від простуди лікувала,
Силу і здоров'я нам дарувала.
(*Мати-й-мачуха*)

III. Словникова робота (в групах).

1. Робота над запитаннями:

- Де з'являються перші квіти?
- Чому їх називають сильними, сміливими, ніжними?
- Які дієслова допоможуть розказати про квіти?
- Хто цілує личка квітів?
- Кому вони усміхаються?
- Як треба ставитися до квітів?
-

2. Скласти речення про кожну із квіток.

3. Прослуховування уривка художнього твору (про весну).

- Де у творі зачин?
- До розмови на яку тему запрошує автор?
- У якій частині розкривається тема?
- Як поєднується кожне речення з наступним?

IV. Робота над твором.

1. Складання плану майбутнього твору.

Доповнити пункти запропонованого плану.

План

- 1. Іде по землі ...*
- 2. ... - перші квіти весни.*
- 3. Гарячі сонечка - ...*
- 4. ... - квіти для душі.*

2. Усне складання тексту.

- Як краще розпочати текст?
- Як перейти до розповіді про підсніжники?
- З чого розпочати абзац про проліски?
- Яким може бути абзац про підбіл?
- Як закінчимо текст?

3. Прослуховування усних творів учнів.

(розповіді учнів).

У. Підсумок уроку.

- Наш урок добігає кінця. Який текст ми склали сьогодні?
- Що потрібно, щоб скласти гарну розповідь?
- Як ми будемо оберігати перші весняні квіти?

Учні:

Для радості , добра й краси
Приносить весна квіти.
Тож не спішіть зривати
Ці дивні первоцвіти!

Ніжні і тендітні підсніжники малі-
Весни зеленокосої сміливі посланці.
Ви не поспішайте їх зривати,
Вони ростуть, щоб землю прикрашати.

Перші квіти розцвітають на землі,
Сині проліски привітно зводять вінчики свої.
Просим вас, не ображайте, не топчіть.
Вони хочуть довго-довго в світі жити.

Я квітку лісову не стану рвати,
Її додому я не понесу.
Бо вдома їй джмеля не погойдати
І не попити ранками росу.

Я зірвав квіточку – і вона загинула,
Я спіймав метелика – і він умер в мене на долоні.
І тоді я зрозумів, що торкнутися краси
Можна тільки серцем!

Перші квіти бережіть
І ніколи їх не рвіть.
Бо чарівної краси
Не побачим я і ти.
Хай вони ростуть у полі,
У саду, у лузі,
Бо всі квіти – наші друзі!

*«Людина починається
з добра...»*

**Ранок присвячений
90-річчю з дня народження
Василя Сухомлинського**

*На сцені портрет В.Сухомлинського. слова «Учитель добра і краси»
Дзвенить шкільний дзвінок. Вибігають діти із портфеліками.*

Учень1. Ну ось і все. Уроки закінчились. Тепер можна відпочити. У мене сьогодні гурток «Умілі руки»

Учень2. А я поспішаю на заняття у спортивній секції. У нас від повільна гра з футболу. А ти, Настю, як завжди на танцювальний?

Учениця1. Так. Але у мене немає пари. Тому що хлопчики не хочуть відвідувати гурток бального танцю.

Учениця 2. Ей, друзі! Ви що забули, що у нас завтра урок читання?

Всі. Знаємо! Перший з розкладом!

Учень 1. Ну і що? Ти що, Юлю, читати не вмієш? 150 слів за хвилину торочиш і ще хвилюєшся?

Учениця 2. Зачекайте! Хвилинку! Але завтра у нас урок позакласного читання «Казки школи під голубим небом»

Учень1. У моїй бібліотечці багато різних книг, але книжки з такою назвою щось не пригадую.

Учень2. У мене навіть казки народів всього світу є. але «Казок під голубим небом» точно немає.

Учениця. Ну що ж, друзі, до зустрічі в бібліотеці.

Звучить музика. Діти за столиками гортають сторінки книг.

Учениця. Ось вона книга «Казки школи під голубим небом». Автор цієї книги великий український педагог і письменник Василь Сухомлинський. Юлю, а чи відомо тобі чому його книжка має саме таку назву?

Учениця. Звичайно! Ось послухай. (читає) «Жив собі на світі Учитель. Усе своє життя він працював у школі. Свою школу він назвав школою Радості або школою під голубим небом.

Теплими вечорами, коли на голубому небі спалахувала перша зірочка, Василь Сухомлинський збирав дітей під столітнім дубом і вони складали казки про все, що бачили: квіти, зорі, дерева».

Учень 2. І я собі подумав! Добре було б перенестись в країну казок.
(Звучить музика. Входить Казка)

Казка. Вітаю вас, дорослі і малі!

Від усіх казок низенький вас уклін.

Казка мудра я і хочу вам сказати,

Що кожен з вас повинен мене знати.

Мене ви знаєте і любите, мабуть,

То ж вирушайте ви зі мною в путь.

Чи знаєте ви, що казки Василя Сухомлинського – чисте джерело доброти.

Вони закликають:

Дружи з усіма – з деревом, пташкою і комашкою. Пам'ятай! Без твоєї дружби ох і тяжко їм!

Хлопчик1. Ось послушайте казку В.Сухомлинського «Дівчинка і Ромашка»

(Читає під музичний супровід)

Ясного сонячного ранку Дівчинка вийшла погуляти на зелений лужок. Коли це чує: хтось плаче!!! Прислухалась і збагнула: плач долинає з-під каменя, що он лежить. Камінь невеликий, але дуже твердий.

Нахилилась Дівчинка і питає

Дівчинка: Хто там плаче під каменем?

Ромашка: Це я Ромашка. Визволи мене, Дівчинко. Давить мене камінь.

Автор. Відвернула дівчинка той камінь і побачила ніжну стеблинку Ромашки.

Дівчинка. Як же ти попала сюди під камінь.

Ромашка. Обдурив мене кам'яний гніт. Була я маленькою насінинкою. Восени я шукала теплого куточка. Прихистив мене кам'яний гніт. Обіцяв оберігати від холоду й спеки. А коли я захотіла побачити сонечко, він мало не задавив мене. Я хочу бути твоєю, Дівчинко.

Дівчинка. Добре, будь моєю.

Автор. Дівчинка й Ромашка подружились. Щоранку Дівчинка приходила до Ромашки і вони разом зустрічали Сонечко.

Ромашка. Як мені добре бути твоєю, Дівчинко.

Дівчинка. А якби ти виросла в лісі, чи край дороги? Якби ти була нічия?

Ромашка. Я умерла б з горя. Але я знаю, що нічийх квітів не буває. Вони завжди чийсь.

(Звучить «Вальс квітів» Ромашка танцює.)

Учениця2. Михайлику, ти не знаєш, де наша Настя?

(виходить під музику Хризантема)

Хризантема. А ось і я. ви знаєте, що Василь Сухомлинський казав:
«Казка – це свіжий вітер, який роздмухує вогник дитячої думки. »

Ну ось я – не Настя. Я – Хризантема.

(Звучить музика)

Автор. Недалеко від хати росла Хризантема. На спаді літа вона зацвіла ніжним рожевим цвітом і милувалася своєю красою.

Хризантема. Яка я гарна! Які красиві квіти і хризантеми.

Автор. А поруч з Хризантемою росла Цибулина. Ну звичайнісінька Цибуля. На спаді літа Цибулина достигла, зелене пір'я зів'яло й від неї відгонило гострим духом. Хризантема зморщила носа й каже.

Хризантема. Як неприємно від тебе тхне! Дивуюся, навіщо длуди таке сіють? Мабуть, щоб відлякувати бліх.

Автор. Цибулина мовчала.

Цибулина. Проти Хризантеми я відчувала себе простачкою.

Автор. Та ось із хати вийшла жінка і йде прямо до Хризантеми.

Господиня. Які гарні квіти!

Автор. Потім жінка нахилилась, вирвала цибулину, роздивилась і вигукнула:

Господиня. Яка гарна Цибулина. Яка ж гарна Цибулина!

Автор. Хризантема нічого не могла збагнути.

Хризантема. Невже й Цибулина може бути гарна?!

(Звучить сумна мелодія)

Учень 1. Що з тобою, Юлю? Чому ти засумувала?

Учень2. Знаєте, читаючи цю чудову казку Василя Сухомлинського я раптом всім серцем зрозуміла, чому в тітки Оксани такі сумні очі, коли вона від'їжджає в Італію і чому плаче бабуся? Ось послушайте.

Автор. Тихого осіннього вечора на узліссі сіли відпочити журавлі. Вони летіли в теплий край. Сонце вже зайшло, то й заночують. Притулились журавлі до білокурої берези та курличуть щось тихо-тихо. Береза прислухається, хоче зрозуміти, про що вони гомонять!

Берізка. Куди це ви летите, журавлі?

Всі журавлі. У теплий край.

Берізка. Ой зима, зима... Вже й у мене листя обсипається... Мабуть далека й тяжка вам дорога, журавлі.

Найстарший журавель. Дорога тяжка. Але не дорога нам найтяжча.

Береза. А що вам найтяжче?

Журавель 2. Найтяжче нам жити кілька місяців на теплій ріці. Ніл вона називається.

Журавель 3. Нема там ніколи зими. Вічно цвітуть квіти...

Берізка. То чому ж там найтяжче?

Старший журавель. Бо то не рідна земля. Бо немає там тебе, білокора Берізко.

(Звучить мелодія. Виходять всі учасники виступу)

Учні:

1. Казки Василя Сухомлинського вчать думати, відчувати, радіти і сумувати.
2. Бути добрими і чуйними, захистити слабшого, допомогти старшим!
3. Пробуджують бажання зробити щось хороше, приємне для всіх, кого ми любимо, а також для усіх-усіх-усіх.
4. Та більш за все Василь Сухомлинський хотів навчати дітей любити неповторну красу рідного краю, любити Україну.
5. Буває, часом спіпну від краси.

Спинюсь не тямлю, що воно за диво?

Оті степи, це небо, ці ліси,

Усе так гарно, чисто, незрадливо.

Усе, як є – дорога, явори,

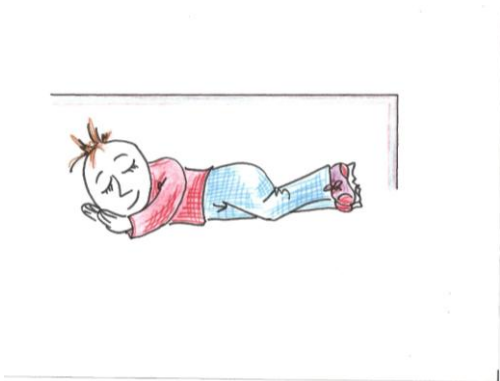
Усе моє, все зветься Україна.

Така краса висока і нетлінна

Що хоч спинись і з Богом говори.

(Звучить пісня «Є на світі одна країна»)

«А з малюнками завжди цікавіше...»

А ця довга кочерга
Корінь в слові не чіпа.
Тут ніхто не заперечить –
Перед коренем є **префікс**.

Слів споріднених частина
І для всіх вона єдина.
Веселкою зависає –
Корінь ці слова єднає.

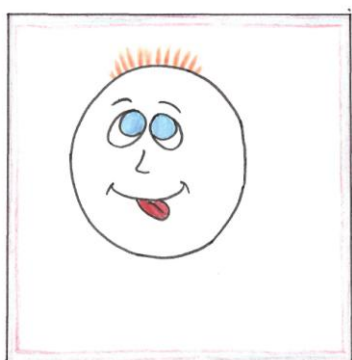

Ось дашечок підбігає
І за коренем сідає.
Та не просто відпочити,
А нові слова створити

А основа добре дбає,
Всі морфеми обіймає.
Лиш закінчення не зве,
І до себе не бере.

Маленький цей квадратик,
Неначе неслухняний братик:
Скаче всюди й все встига,
Швидко змінює слова.

«Поетичні перлини...»

Перші спроби моїх учнів

* * *

Вишенька-черешенька
У саду росте.
Вишенька-черешенька
Гарно так цвіте.
Зійшло сонечко ласкаве
І вишеньку привітало.
Поля і ліс розбудило,
Квіточки теплом залило.

Ткач Наталя

* * *

Барвінкова, калинова
Українська наша мова.
Наймиліша ти мені,
Рідна мово на Землі.

Фриз Ірина

* * *

Щасливе дитинство –
Це дружна сім'я.
Це тато й матуся,
Дідусь і бабуся,
Сестричка і братик,
І я!

Шалева Наталя

* * *

Люлі, люлі, Оксанко, спи.
Хай присняться три верби.
Ти вербички не ламай,
А полий і доглядай.
Люлі, люлі, та вже спи.

Макарик Ігор

* * *

Спи, маленький мій Пушок,
Завтра дам я пиріжок.
Спи, Пушок мій, засинай
І хвостиком не виляй.
А як гарно будеш спати,
Молочко будеш хлебтати.
Дядик Наталя

* * *

Спи, Емуся, спи маленька,
Спи, кицюню дорогенька.
Люлі, люлі, люба Емма,
Хоч для мене ти – проблема.
Спи маленька, треба спати,
Завтра будем в ігри грати.
Заверуха Таня

* * *

Я беру у руки прут,
Йду пасти гусей на Прут.
Гусей мию я не в милі,
Але гуси в мене милі.
Понятишин Аліна